

Spoštovani člani,

zavedamo se, da trenutna situacija glede širjenja koronavirusa močno vpliva na vsakodnevne procese pri vas v podjetjih. Kot pričakovano, prihaja do številnih izzivov s tem v povezavi tudi na področju implementacije zakonodaje s področja označevanja živil.

Nekateri ste nas že seznanili s konkretnimi izzivi (nadomeščanje surovin zaradi motene dobave, polnjenje živil v drugo embalažo ipd.). V ta namen smo kot strokovna služba ZKŽP kontaktirali številne deležnike, med drugim Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, kot tudi GS1 Slovenija, ki podeljuje številke izdelkov GTIN (Global Trade Identification Number) in s tem nove črtne kode EAN.

V nadaljevanju povzemamo nekaj dejstev in nasvetov, ki vam morda pridejo prav pri iskanju odgovorov na tovrstna vprašanja:

- Informacije o živilu so ključne, da se potrošnik odloči za nakup določenega živila.
- Označbe na živilu tudi v krizni situaciji, kot je trenutna, morajo ustrezati dejanskemu stanju proizvoda.
- Potrošniki nakupujejo isto kategorijo živil rutinsko, pri čemer ne preverjajo vseh podatkov.
- Uporaba embalaže z označbo, ki ne ustreza dejanskemu stanju živila v končnem proizvodu, je s stališča zakonodaje o označevanju živil zavajajoča in je ni mogoče uporabiti.
- Tudi v krizni situaciji je treba poskrbeti, da z vsakršnim ravnanjem z identifikacijskimi številkami GS1, ki označujejo prodajne enote ne smemo povzročati nepotrebnih zapletov v delovanju preskrbovalne verige, ki so temelj sledljivosti in s tem tudi varnosti potrošnikov.
- Zakonodaja pa ne prepoveduje, da se podatki na embalaži prelepijo ali prekrijejo na način, da končni potrošnik ob nakupu točno ve, katero živilo kupuje.
- V kolikor je označba na živilu neustrezna z vidika zakonodaje, ki ureja področje označevanja živil, in v kolikor ni bila sprejeta interventna zakonodaja, ki bi dovoljevala morebitna odstopanja od zahtev te zakonodaje (do danes ni bila), potem je potrebno zagotoviti:
 - da so vse informacije na embalaži skladne z dejanskim stanjem,
 - da niso zavajajoče glede na svojo vsebino, npr. da sta na isti označbi dve nasprotujoči informaciji o neki lastnosti določenega živila (delež mlečne maščobe, tabela hranilne vrednosti ipd.)
- Spreminjanje izdelkov in pakiranja običajno zahteva dodelitev nove številke izdelkov GTIN (Global Trade Identification Number) in s tem nove črtne kode EAN. Pri tem priporočamo, če pogoji dopuščajo, upoštevanje pravil GS1, ki so dostopna na povezavi <https://www.gs1si.org/GMS>, saj le na ta način lahko

zagotovimo hitro in pregledno pretočnost izdelkov ter njihovo sledljivost v preskrbovalni verigi.

- Vse spremembe na pakiranju in označevanju morajo dobavitelji/proizvajalci pravočasno posredovati vsem poslovnim partnerjem.
- V kolikor gre pa pri izdelkih za manjše spremembe dimenzij pakiranj in to manj kot 20% razlike glede na osnovni izdelek, pa je možno, da izdelek ohrani isto številko GTIN.
- V primeru izrednih razmer, ko se nek izdelek zapakira v embalažo od drugega izdelka, lahko uporabimo ustrezno številko GTIN pakiranega izdelka na dodatni nalepki. Pravilno je, da se nalepko nalepi na embalažo tako, da prekrije stari GTIN oz. EAN kodo. S tem pri uporabi v skladišču in prodaji ne bo prihajalo do napak pri vodenju zalog in fakturiranju. Če to ni mogoče, pa priporočamo, da bi nepravilno kodo nekako prebarvali ali prelepili z neko drugo nalepko. Mogoče bi bilo dobro napisati na dodano nalepko neko opozorilo ali znak, da bodo partnerji in potrošniki vedeli, da so verodostojni tisti podatki, ki so na dodatni nalepki.

Za dodatne informacije:

Urgenca ZKŽP za označevanje živil

dr. Petra Medved Djurašinić, samostojna svetovalka

petra.medved@gzs.si

Tamara Srdarev, svetovalka

tamara.srdarev@gzs.si